

DİLDEN MOTİFE

TÜRK DÜNYASINDA
BİRLİK VE KÜLTÜR KÖPRÜLERİ

Erasmus Gençlik Katılımı Kitabı

DILDEN MOTİFE: TÜRK DÜNYASINDA BİRLİK VE KÜLTÜR KÖPRÜLERİ

Türkiye Ulusal Ajansı ve Erasmus+ Programı tarafından desteklenen “Dilden Motife” adlı gençlik katılımı etkinlikleri kapsamında 31.05.2025 – 30.05.2026 Tarihleri arasında Ankara, Tokat ve Mersin illerinde 13-30 yaş arası gençler, eğitimciler ve konu uzmanları ile sekiz etkinlik gerçekleştirildi. Etkinliklerde gençler Türk Dünyasındaki motif ve desenlerin anlamları hakkında sunumlar, oyunlaştırmalar, bilgi yarışmaları ve saha çalışmaları gerçekleştirdiler. Saha çalışmaları kapsamında 199 kişiye Türk Dünyasındaki motifleri tanıyıp tanımadıkları sorularak bu konudaki farkındalıkları ölçüldü. Çalıştaylar kapsamında yapılan sekiz etkinlikte toplam 250 gence ulaşıldı. 250 genç katılımcı proje etkinlikleri sayesinde hem Türk Dünyasındaki motifleri tanıdılar hem de Erasmus gençlik projelerinin sunduğu fırsatlar hakkında detaylı bilgi sahibi oldular. Tüm katılımcılar Avrupa Komisyonu tarafından verilen Youthpass sertifikası sahibi oldular. Genç katılımcılar Türk Dil Kurumu, Gazi Üniversitesi, Mersin ve Tokat Valiliği’ndeki konu uzmanlarından motifler ve anlamları hakkında bilgiler edindiler. Proje ile ilgili tüm detaylar <https://dildenmotife.projesi.org/> sayfasında yayınlanarak ücretsiz erişime açıldı.

Projenin Ulaştığı Sonuçlar:

Proje, Türk Dünyasının ortak motiflerini tanıtmayı ve bu motiflerin kültürel önemini vurgulamayı hedefleyen bir politika belgesi geliştirmeyi amaçlamıştır. Proje etkinlikleri aracılığıyla gençlere Türk kültürünün zenginliğini ve çeşitliliğini yansıtarak kültürel bilinci artırmak olmuştur. Proje kapsamında, Türk dünyasında yaygın olarak kullanılan motiflerin derlenmesi ve bu motiflerle ilgili bir rehber oluşturulması başarı ile gerçekleştirilmiştir. Oluşturulan politika belgesi, motiflerin kültürel miras içinde nasıl bir yer tuttuğunu, bunların korunması ve yaşatılması için atılması gereken adımları içermektedir. Proje etkinlikleri ile gençlerin kültürel kimliklerini güçlendirmek, toplumsal bağlarını kuvvetlendirmek ve Türk Dünyasının kültürel mirasına sahip çıkmaları konusunda farkındalık sağlanmıştır.

PROJE KONUSUYLA İLGİLİ KAVRAMLAR VE KAVRAMLAR ARASI İLİŞKİLER

Motif Nedir?

Motif, tek başına anlam taşıyan süsleme öğesidir. Genellikle tekrar edilebilen küçük bir şekil, figür veya semboldür.

Örnekler:

- Lale motifi
- Geometrik yıldız motifi
- Yaprak motifi
- Hayvan figürleri

Motif; halı, kilim, kumaş, çini, ahşap işçiliği gibi alanlarda kullanılır. Kültürel veya sembolik anlamlar taşıyabilir.

Desen Nedir?

Desen, motiflerin belirli bir düzen içinde bir araya gelmesiyle oluşan bütündür. Yani desen; motiflerin tekrarından veya bileşimlerinden oluşur.

Örnek:

- Kumaş üzerindeki çiçekli düzen
- Duvar kâğıdındaki geometrik tekrarlar
- Kilimdeki tüm süsleme düzeni

Kısaca Farkı

- **Motif = Tek süsleme ögesi**
- **Desen = Motiflerin oluşturduğu düzenli bütün**

Örneğin bir halıdaki tek bir lale şekli “motif”, tüm halıya yayılan lale düzeni ise “desen”dir.

Geçmişten günümüze kadar uzanan bu desen ve motiflerin özel anlamları ve isimleri vardır. Bu desenler ve motifler dokuma türünü, toplumsal statülerini, istek, arzu, beklenti, inançlarını, evlilik, bekarlık, gibi hallerini, göç, felaket, üzüntü, sevinç, tasa, mutluluk, özlem ve beklentilerini, aşk, ayrılık, dilek ve isteklerini ifade eden semboller şeklindedir.

Motif–dil ilişkisi, motiflerin bir iletişim aracı gibi kullanılmasıyla açıklanır. Nasıl ki dil insanlar arasında duygu, düşünce ve mesaj aktarımını sağlıyorsa; motifler de özellikle geleneksel sanatlarda sembolik anlamlar taşıyarak kültürel bir anlatım oluşturur.

Motifler Birer Görsel Dilidir

Motifler; renk, şekil ve düzenleriyle toplumların:

- inançlarını,
- yaşam biçimlerini,
- duygularını,
- geleneklerini anlatır.

Bu nedenle motifler “sessiz bir dil” olarak kabul edilir.

Örnekler

Türk halı ve kilim sanatında bazı motiflerin özel anlamları vardır:

- **Koçboynuzu motifi** → güç, kahramanlık
- **Eli belinde motifi** → bereket, annelik, doğurganlık

- **Nazarlık motifi** → kötü gözlerden korunma
- **Suyolu motifi** → yaşamın devamı, temizlik

Bu motifleri bilen kişiler, eserin vermek istediği mesajı anlayabilir. Böylece motifler, kelimeler olmadan iletişim kurar.

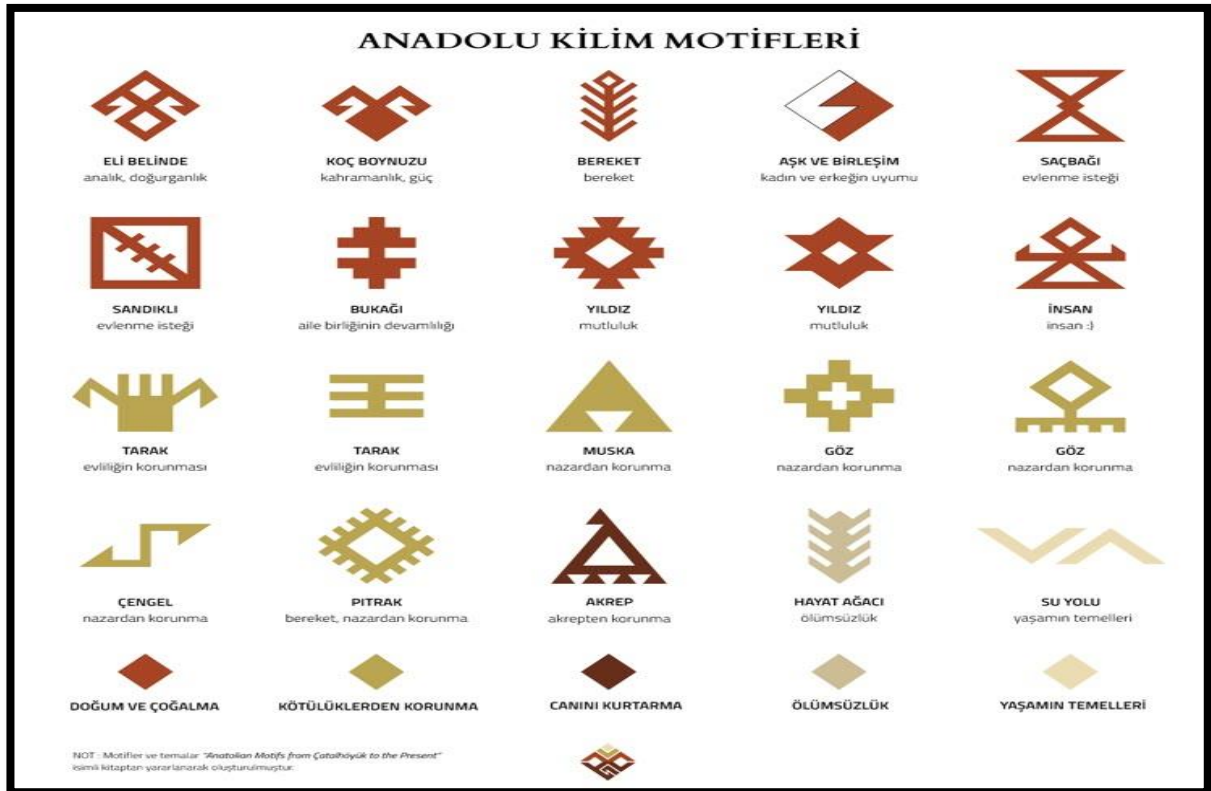
Dil ile Benzer Yönleri

Dil	Motif
Kelimelerden oluşur	Şekil ve sembollerden oluşur
Anlam taşır	Anlam taşır
İletişim sağlar	Mesaj iletir
Kültürünü yansıtır	Kültürünü yansıtır

Sonuç

Motifler, toplumların kültürel hafızasını taşıyan görsel anlatım araçlarıdır. Bu yüzden motifler ile dil arasında güçlü bir ilişki vardır; çünkü ikisi de insanın duygu ve düşüncelerini aktarmasını sağlar.

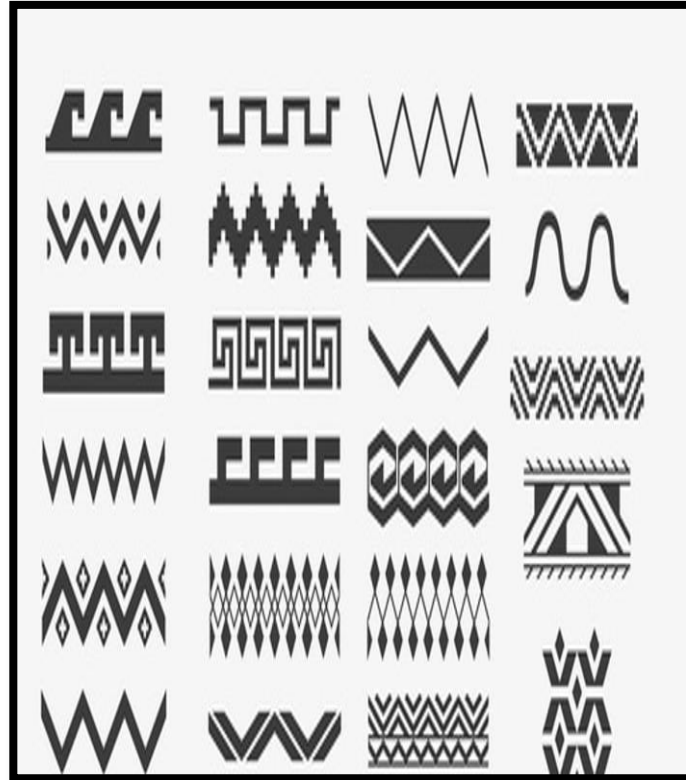
TÜRK DÜNYASINDAKİ MOTİFLER

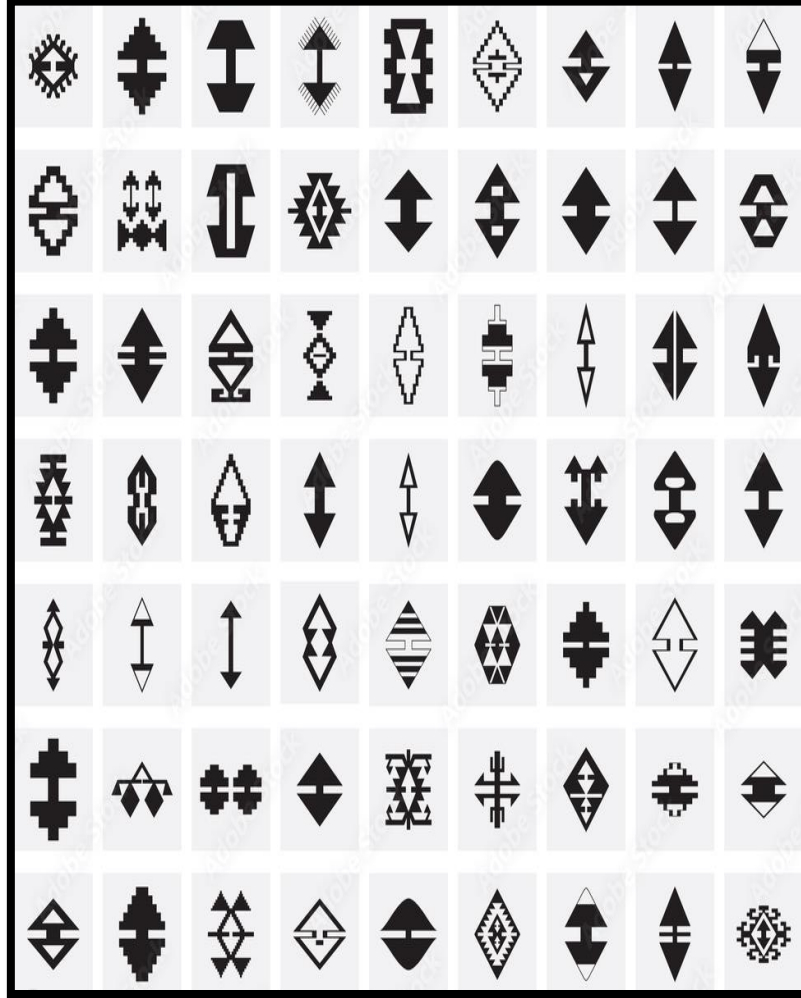
SUYOLU MOTİFİ

Suyolu motifi suyun akışını betimleyen, genellikle dalgalı, zikzak, kıvrımlı ya da sarmal çizgilerle oluşturulan bir desendir. Akarsu, nehir ya da yaşam veren bir kaynak gibi düşünülebilir.

BUKAĞI

Atların otlaktan kaçmasını önlemek amacıyla ön ayaklarına takılan iki halkalı zincire bukağı denir. Orta Asya ve Anadolu coğrafyaları arasındaki tarihsel süreçte, söz konusu zincirden ilham alınarak bukağı formu kültürel bir motife dönüştürülmüştür.

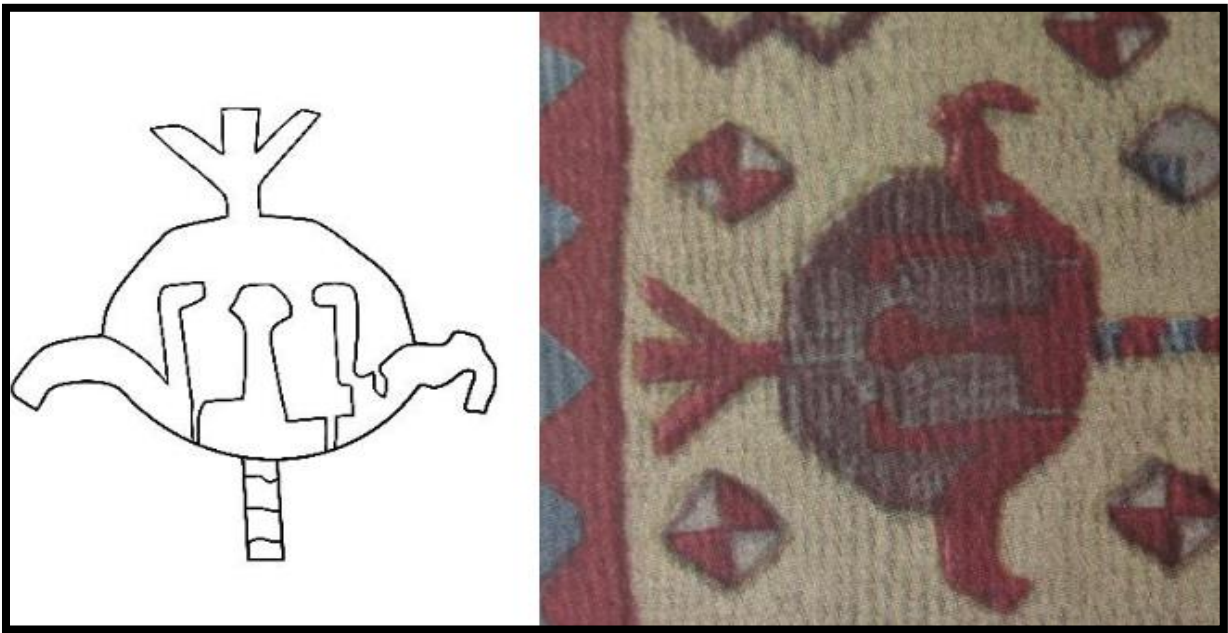
KARANFİL

Süsleme sanatında laleden sonra en çok tercih edilen çiçek motifi karanfil olmuştur. Selçuklu taş ve çini işlerinde karanfil motifinin bilinen ilk örnekleri görülmektedir. Özellikle Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde yoğun biçimde sanata yansımıştır. Arınmayı, yenilenmeyi, yeniliği temsil eder. Tek dallı yapısıyla bu çiçek; tasavvufta Allah'ın birliğini, ilahi sevgiyi ve ruhsal adanmışlığı temsil etmektedir.

NAR MOTİFİ

Göz alıcı yapısı ve taşıdığı derin anlamlarla nar ve nar çiçeği motifi, Türk süsleme sanatlarında sıkça tercih edilmiştir. Hem İslamiyet öncesi hem de İslamiyet sonrası dönemlerde yaygın biçimde kullanılan bu motif; bolluk, bereket, doğurganlık, uzun ömür, soyun devamı, hükümdarlık gücü ve cennet gibi önemli kültürel ve dini kavramları temsil eder. Bu çok yönlü anlam zenginliği, nar motifinin Türk sanatında hem estetik hem de kültürel açıdan merkezi bir konuma yerleşmesini sağlamıştır.

ELİ BELİNDE

Dişiliğin, analık ve doğurganlığın yanı sıra uğur, bereket, kısmet, mutluluk ve neşenin de güçlü bir sembolüdür. İlk insan topluluklarında, erkeklerin üreme sürecindeki biyolojik rollerinin tam olarak anlaşılabilmesi nedeniyle doğum olayının sadece kadınlara özgü olduğu düşünülmüş ve bu durum ana tanrıça inancının doğmasını sağlamıştır. Bu düşünce doğrultusunda bereket ve çoğalmayı temsil eden ana tanrıça figürleri; Kibele, Afrodit, Hera, Atena, Leto, İştâr, Artemis, Hepa (Havva) ve İsis gibi isimlerle farklı kültürlerde kendilerine has şekillerde hayat bulmuştur. Kadınsı gücü ve yaratıcı enerjiyi

simgeleyen bu evrensel arketip, hem mitolojide hem de toplumsal yaşamda kabul gören insanlık tarihinin ilk dönemlerinden beri kültürel hafızadaki merkezini korumuştur.

KOÇBOYNUZU

Bereket, kahramanlık, güç ve erkeklik kavramlarını simgeleyen koç boynuzu motifi, Anadolu kültüründe anatanrıça figüründen sonra veya onunla eşzamanlı olarak kullanılan temel motiflerden biridir. Boynuz, insanlık tarihinin çeşitli dönemlerinde, özellikle eril güç, otorite ve koruyuculukla ilişkilendirilmiş; erkeklik arketipiyle özdeşleşerek kültürel anlatımlarda güçlü bir motif oluşturmuştur. Koç boynuzu motifi kahramanlık ve güç mücadelesinin de önemli bir temsili olarak Anadolu süsleme sanatlarında kendine yer bulmuştur. Güç, kuvvet ve erkeklik sembolü olarak koçboynuzu motifi, çeşitli eski uygarlıklarda erkek tanrıların simgesi olarak ortaya çıkar. Sümer mitolojisinde anatanrıça İnanna'nın eşi Dumuzi, Akad kültüründe İştâr'ın eşi Tammuz, Mısır'da İsis'in eşi Osiris, Hititlerde Hapt'in eşi Telepinu, Frigler'de Kibele'nin eşi Attis ve Helenistik dönemde Afrodit'in eşi Adonis figürleri koçboynuzu simgesiyle ilişkilendirilerek erkeklik ve güç kavramlarının tanrısal tezahürleri olarak kabul edilmiştir. Bu evrensel motif, erkekliğin kutsal ve doğaüstü boyutlarını temsil ederken farklı kültürlerde ortak bir sembolik dilin parçası olarak dikkat çekmektedir.

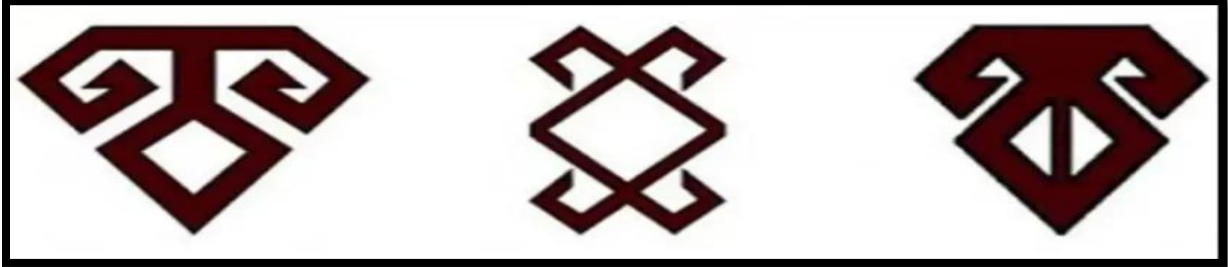

BEREKET

1. Grup: Dut, karpuz, kavun, nar, incir, üzüm gibi meyveler ile yılan, ejder, koç, boğa, geyik, kelebek ve balık gibi hayvan figürlerinden oluşan bereket motifleri, genellikle sonsuz mutluluk, üretkenlik ve yaşam enerjisinin simgesi olarak yorumlanmaktadır. Bu motifler, doğanın verimliliği ve yaşam döngüsüne dair kültürel inançların görsel temsilcileridir.

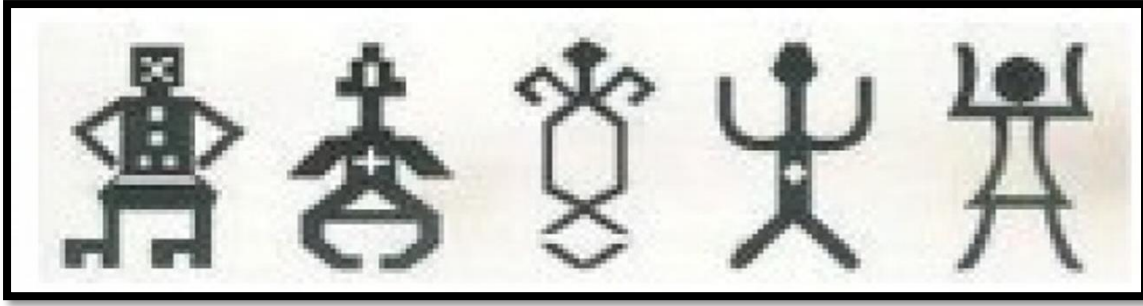
2. Grup: Ağaç, çiçek ve yaprak motiflerinden meydana gelen bu grup, özellikle 'Hayat Ağacı' sembolü ile bereket ve bolluğu simgeler. Nar figürü ise bereket kavramının önemli simgelerinden biri olarak Anadolu dokumalarında sıkça yer alır ve üretkenliği, çoğalmayı temsil eder.

3. Grup: Cansız doğal unsurlar olan kayalar, sular, dağlar ve diğer doğa varlıkları ise yaşamın sürekliliği ve doğa ile insan arasındaki ilişkilerin betimlenmesinde kullanılan motiflerdir. Bu öğeler, doğanın değişmez ve kalıcı yönlerine işaret ederek toplumsal kültürde sağlamlık ve dayanıklılık temalarını vurgular.

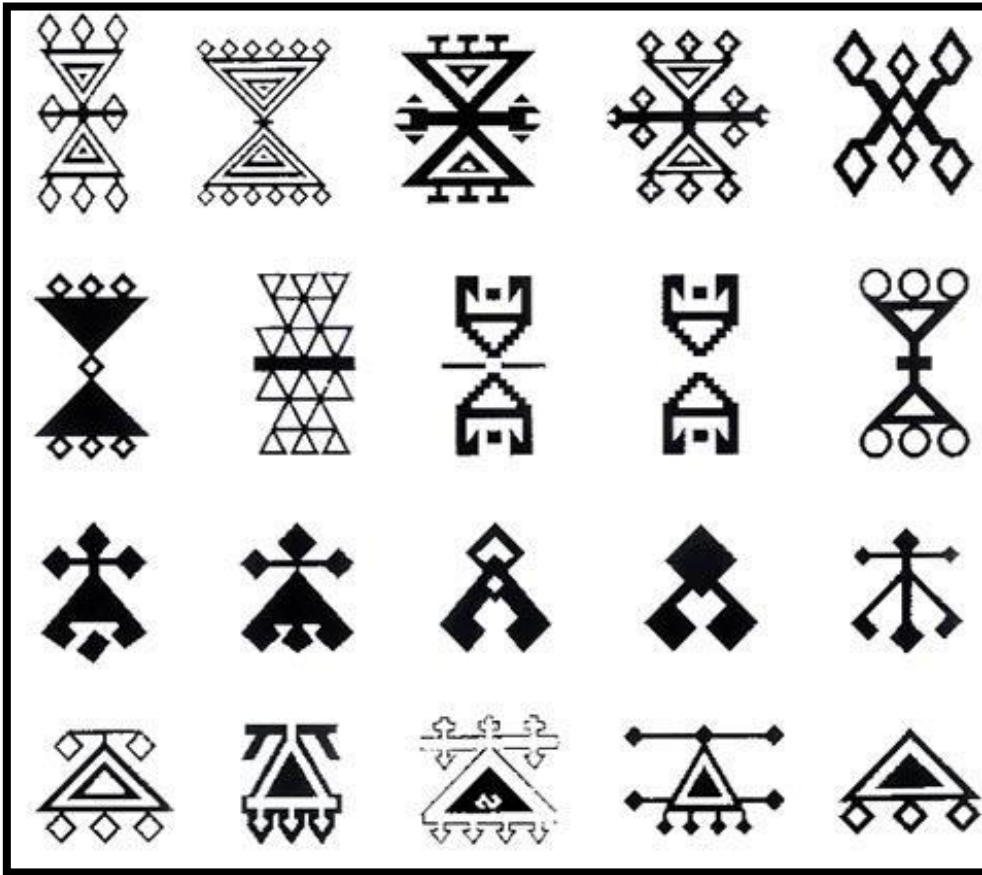
İNSAN MOTİFİ:

Anadolu'da ölüm ve doğumu merkeze alan döngüsel ritüeller ile ruhun bedenden bedene geçişine yönelik inançların, köken itibarıyla Şamanist dünya görüşünün izlerini taşıdığı kabul edilmektedir. Bu inanç sisteminin yansımaları, geleneksel Anadolu motiflerinde de açıkça görülmektedir. Özellikle insan figürü, bu motiflerde sıklıkla karşımıza çıkmakta olup genellikle cinsiyet ayrımıyla, erkek ve kız çocukları biçiminde sembolik olarak betimlenmektedir. Bu figürler, yalnızca estetik birer öge değil, aynı zamanda yaşam döngüsüne, doğurganlığa ve yeniden doğuş inancına dair kadim kültürel hafızanın taşıyıcılarıdır. Genellikle dokuma sahibinin erkek çocuk beklentisini ya da uzaklarda bulunan sevgiliye duyulan özlemi simgesel olarak ifade eder. Aynı zamanda bu motifler, üretkenliğin, emeğin ve yaratıcı zihinsel sürecin görsel karşılığı olarak değerlendirilir. Göçebe kültürleri mensup bireylerin doğayı gözlemleme yeteneği ve nesnelere estetik bir süs unsuru olarak algılama becerileri, bu stilize motiflerin oluşmasında belirleyici olmuştur. Sade yaşam tarzları, ruhsal arınmışlıkları ve berrak düşünce yapıları sayesinde bu kişiler, içsel yaratıcılıklarını geleneksel el sanatlarına özgün biçimlerle yansıtabilmişlerdir.

SAÇ BAĞI MOTİFİ

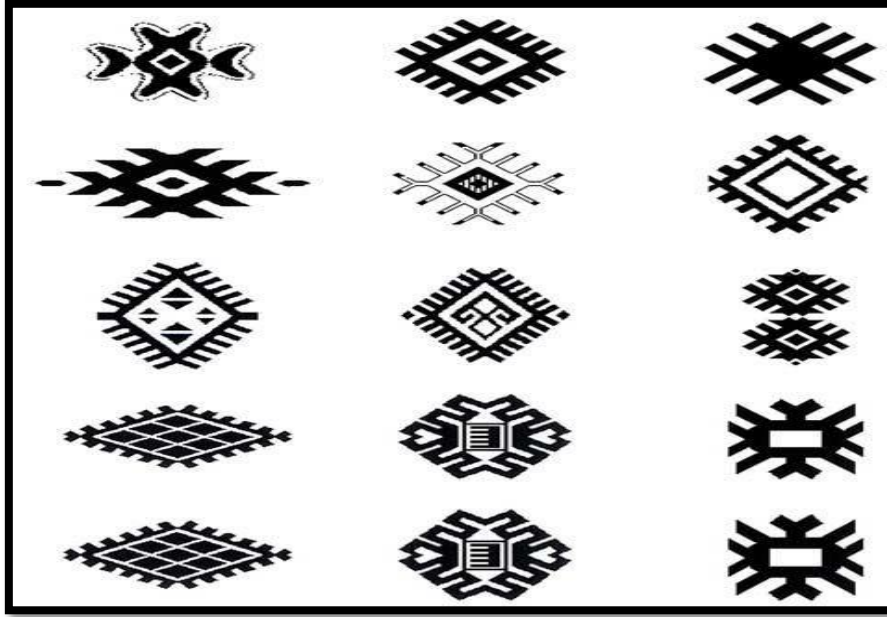
Saç örgüsü, birçok geleneksel toplumda olduğu gibi Anadolu kültüründe de evlilik arzusunun ve çoğalmanın simgesel bir göstergesi olarak kabul edilmiştir.

PITRAK MOTİFİ

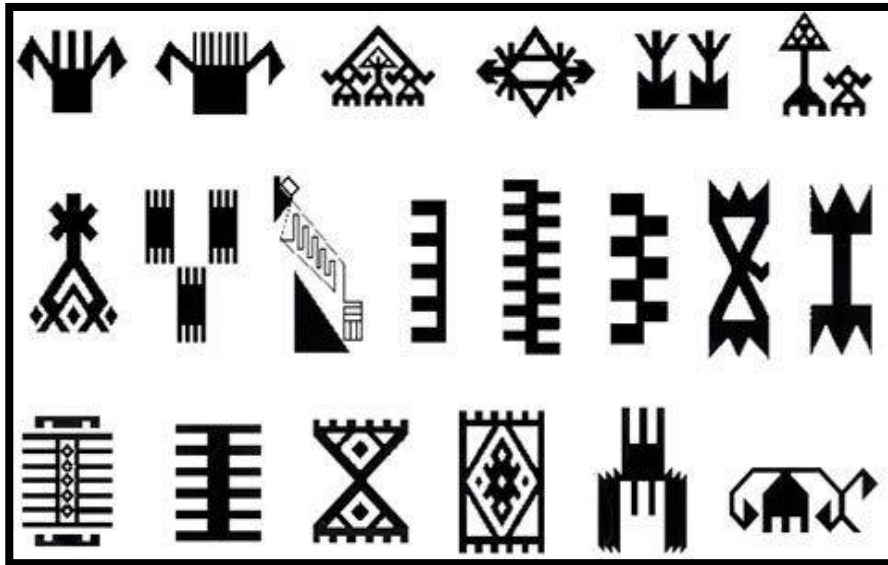
Pıtrak, özellikle tarla ve kır alanlarında yetişen, dikenli yapısı sayesinde insan ve hayvanların üzerine kolayca tutunabilen bir bitkidir. Anadolu halk inançlarında, bu bitkinin üzerindeki dikenlerin nazar gibi olumsuz enerjileri uzaklaştırdığına inanılmış; bu nedenle pıtrak, geleneksel el sanatlarında koruyucu bir motif olarak kullanılmıştır. “Pıtrak gibi” ifadesi, özellikle ağaçlardaki meyve bolluğunu tanımlamak amacıyla halk söyleminde yer bulmuştur. Bu simgesel anlamı nedeniyle pıtrak motifi; un çuvallarında, tandır örtülerinde ve pişmiş

toprak kaplar gibi gündelik kullanım eşyalarının üzerinde süsleyici ve işlevsel bir unsur olarak yaygın biçimde yer almıştır.

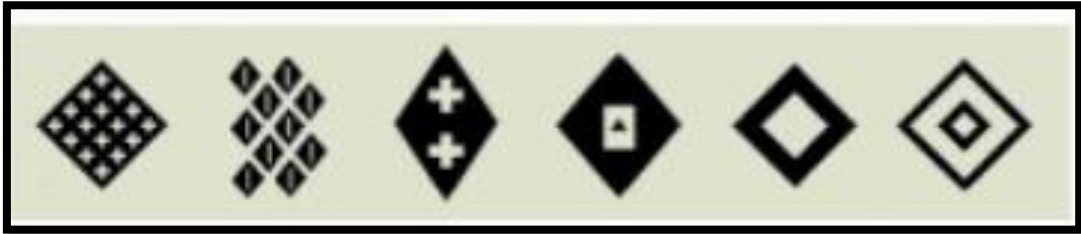
EL PARMAK, TARAK MOTİFİ

Anadolu dokumalarında “el motifi”, hem gerçekçi bir biçimde hem de stilize edilerek yorumlanmış; beş çubuk ya da beş noktayla ifade edilen soyut kompozisyonlarla dokumalarda yerini almıştır. Tıpkı parmaklar gibi yorumlanan tarak motifleri, çoğunlukla üçlü, beşli veya yedili sayısal düzenlere sahip geometrik formlarda karşımıza çıkar. Bir gövdeye eklenen çubuk biçimindeki bu motifler; taşıdığı anlama ve bağlama göre “el”, “parmak” ya da “tarak” adını alır.

GÖZ MOTİFİ

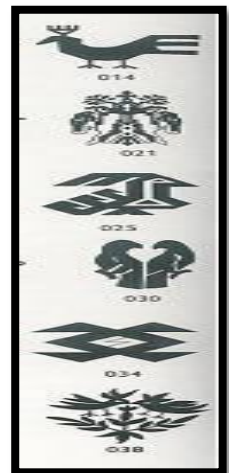
- İnsan gözü, olumlu niyetleri yansıtabilen bir araç olduğu gibi, kimi durumlarda olumsuz ya da zararlı niyetlerin iletildiği bir vasıta olarak da değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, kötü niyetli bakışların kaynağı olarak doğrudan gözün kendisi kabul edilmektedir. Biçimi ve rengi itibarıyla gözü çağrıştıran her türlü nesne kimi zaman olduğu gibi kimi zaman ise çeşitli sembolik unsurlarla desteklenerek nazardan korunmaya yönelik bir muska işleviyle kullanılmıştır.
- Göz biçiminin en yalın ve soyut temsil biçimlerinden biri olan geometrik üçgen motifi, sembolik anlamı nedeniyle geleneksel Anadolu dokumalarında sıklıkla tercih edilmiştir. Bu motif, estetik bir unsur olmanın ötesinde, gözün nazardan koruyucu işlevine atıfla, koruyucu bir simge olarak dokumalara dâhil edilmiştir.
- Üçgene ek olarak, kare, eşkenar dörtgen, dikdörtgen, haç ve yıldız gibi çeşitli geometrik formlar da benzer anlamlarla göz motifinin farklı yorumları olarak kullanılmıştır. Bu biçimlerin her biri, hem görsel sadelik hem de sembolik yoğunluk açısından göz temasını stilize ederek yansıtan kültürel kodlara dönüşmüştür. Dolayısıyla bu geometrik şekiller, halk sanatında yalnızca dekoratif değil, aynı zamanda inanç temelli bir anlam katmanı da taşımaktadır.

KUŞ

Anadolu coğrafyasında insan ile kuş arasındaki ilişki; halı motiflerindeki ejderha mücadelelerinde, mimari yapıların girişlerinde yer alan çift başlı kartal figürlerinde ve başa takılan tüylerde somut bir biçimde kendini göstermektedir.

Kuşlar, sadece sembolik değil işlevsel olarak da hayatın içindedir; kartal kemiğinden yapılan çalgılar, serçe gözü formundaki nazarlıklar bu etkileşimin örnekleridir. Anadolu sembolizminde kuş, çok çeşitli ve derin anlamlar taşır. Kimi zaman sevgiyi ve sevgiliyi,

kimi zaman ise aramızdan ayrılan birinin ruhunu simgeler; aynı zamanda kadınla özdeşleştirilen, kutsal bir varlıktır. Özlemin ve gelecek bir haberin ifadesi olmasının yanında, gücü ve otoriteyi de temsil eder. Örneğin kartal, Anadolu coğrafyasında

hüküm sürmüş birçok medeniyetin ortak simgesi haline gelmiştir. Gökyüzünün hâkimi sayılan bu canlı; gelecekte haber getiren, ruhları öte dünyaya taşıyan kutsal bir rehber olarak kabul görür. Kuş, tarih boyunca sıra dışı bir varlık olarak görülmüş ve adeta kutsallaştırılarak tanrısal bir konuma getirilmiştir. Selçuklu Devleti, 13. yüzyılda kartal ve aslan

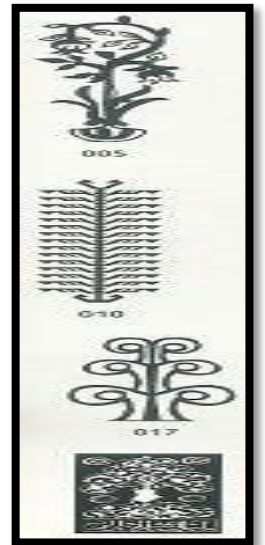
motiflerini devletin resmi arması ve egemenlik sembolü olarak kullanmıştır. Stilize tavus kuşu, horoz, bülbül, kaz ve hayat ağacının yanlarında yer alan simetrik çift kuş figürleri; Osmanlı'nın mezar taşlarından çinilerine, kadifelerinden dokuma tekstil ürünlerine kadar pek çok farklı sanat dalında kullanılan motifler arasındadır. Motifleri içerisinde barındıran mendil, uçkur ve peşkirlerin yanı sıra yatak, minder ve namaz örtüsü gibi dokumalar; tarihsel süreçten günümüze aktarılan, her biri kendine özgü değer taşıyan eşsiz birer kültür mirasıdır.

HAYAT AĞACI

Evrensel bir sembol olan hayat ağacı; neredeyse tüm medeniyetlerde ve büyük dinlerde varoluşu, ölümsüzlüğü ve canlılığı temsil eder. Tıpkı küçük bir tohumdan büyüüp dallanan bir ağaç gibi, geçmişten geleceğe uzanan soyu, aileyi ve kesintisiz nesil bağını simgeler. Sonbaharda yapraklarını kaybedip kış boyunca ölüm sessizliğine gömülen ağaçlar, baharın gelişiyle birlikte tomurcuklanır, çiçek açar ve yeniden doğar.

Küllerinden doğan bu muhteşem döngüsüyle hayat ağacı; taze umutların, içimizi ısıtan o temiz enerjinin, şifa dolu bir geleceğin sembolüdür. Hayat ağacı ölümsüzlüğü temsil eder; kendisi zamanla

yaşlansa bile, kendi özünü taşıyan tohumları çoğaltarak ebedi kalmayı başarır. Aynı zamanda büyümenin, gelişmenin ve gücün de en önemli simgelerindedir. Bir ağacın gelişimi, toprağa tutunan köklerinin zamanla derinleşmesi ve dallarının güneşe doğru uzanmasıyla gerçekleşir. Benzer şekilde insan da yaşam boyunca edindiği bilgi, deneyim ve kazanımlarla gelişir; her yeni öğrenme süreci bireysel büyümesine ve güçlenmesine katkı sağlar. Ağacın kökleri, toprağın derinliklerine uzanarak yaşamını sürdürmesini sağlayan güçlü bir bağ oluşturur. Hayat ağacı da bireyin içinde bulunduğu çevreyle kurduğu ilişkiyi ve gelişimini sürdürebilmek için doğal ve toplumsal kaynaklardan beslenme gereksinimini simgeler.

96

1, soyun devamlılığını ve köklülüğü temsil eden hayat ağacı, günümüzde çeşitli takı ve dekorasyon ürünlerinde yaygın biçimde yer almaktadır. Bu motifli takılar, özellikle aile bağlarını ve nesiller arası sürekliliği simgelemesi nedeniyle değerli birer hediye olarak tercih edilmektedir.

GEYİK MOTİFİ

Türk halı ve kilim sanatında yaygın olarak kullanılan geyik motifi, çoğunlukla bilgelik ve manevi güçle ilişkilendirilen bir sembol olarak değerlendirilmiştir. Doğadan alınan gücün ve bilgeliğin kuşaktan kuşağa aktarıldığına yönelik inançlar doğrultusunda tasvir edilen geyik, eski Türk kültüründe aynı zamanda yönetme yetkisinin ilahi bir kaynaktan geldiğini ifade eden sembolik unsurlardan biri olarak kabul edilmiştir. Türk mitolojik düşüncesinde önemli bir yere sahip olan geyik figürü, doğa ile insan arasındaki ilişkinin sembolik yansımalarındandır.

Kutsallık, rehberlik ve yeniden dönüşüm gibi anlamlarla ilişkilendirilen geyik, bireysel ve toplumsal hafızada özel bir konuma sahiptir. Özellikle göçebe yaşam biçiminin etkisiyle hareket, arayış ve süreklilik kavramlarını temsil eden bu motif, Türk kültüründe manevi yolculuğun ve değişimin sembolü olarak değerlendirilmiştir.

KURT AĞZI

KÜPE

Çatalhöyük'te bulunan örneklerde genç kızın evlilik isteğini belirtmek maksadıyla takıldığı tespit edilmiştir. Erkekler de küpe takmışlar. Ahiler (tüccarlar) sağ kulağa mesleklerinin zirvesinde olduklarını sembolize eden küpe takmışlar. Padişah ve Dervişler ve de Zenneler küpe takmışlar.

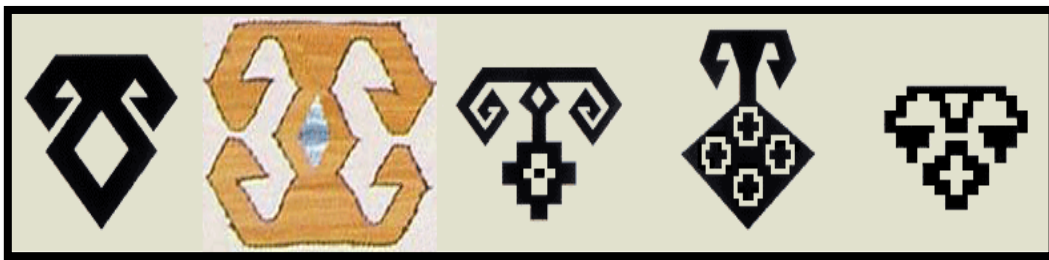
KOÇBOYNUZU MOTİFİ

Urfa'da Anlatılan Motif Hikâyesi (Halk Rivayeti) Urfa yöresinde anlatılan bir halk inanışına göre: Vaktiyle bölgede yaşayan bir oba, sürekli baskınlara ve kıtlığa maruz kalır. Sürüler telef olur, halk zor günler geçirir. Obanın en güçlü koçu ise sürüyü her tehlikede korur, kurtlara

karşı koyar, yol gösterir. Bir gece büyük bir fırtına kopar. Sürü dağılmak üzereyken koç, sürünün önüne geçer ve hepsini güvenli bir vadiye götürür. Sabah olduğunda koç yorgunluktan can verir. Oba halkı, onun sayesinde hayatta kaldıklarına inanır. Bunun üzerine kadınlar, dokudukları kilimlere ve işledikleri kumaşlara koçun boynuzunu çizmeye başlar. “Bu işaret evimizi korusun, soyumuz güçlü olsun” diye dua ederler. O günden sonra koçboynuzu

motifi: Koruyucu bir işaret Bolluk ve bereket çağrısı Güçlü evlat dileği olarak kullanılmaya başlanır.

NAZARLIK-MUSKA

Bazı insanların bakışlarında zarar, yaralanma, talihsizlik ve hatta ölüme yol açan bir güç olduğuna inanılır. Nazar boncukları, kötü bakışın etkisini azaltan ve böylece taşıyanları koruyan çeşitli nesnelere. Bu amaçla mavi boncuklar, yabani hardal, sarımsak, deniz kabukları, eski paralar, kurşun, cıva, küçük bir kaplumbağanın kabuğu, gümüş ve altın "Maşallah" motifleri (altın veya gümüş üzerine "Allah onu korusun" anlamına gelen yazı) kullanılır. "Muska", sahibini tehlikeli dış etkenlerden koruduğuna inanılan sihirli ve dini bir güce sahip yazılı bir tılsımdır. Genellikle üçgen kutularda taşınır.

LALE MOTİFİ

Lale motifi, Türk-İslam sanatında, özellikle Osmanlı döneminde tasavvufi derinliği, zarafeti ve estetiği bir arada sunan en önemli süsleme unsurudur. 16. yüzyılın birinci yarısında ilk olarak kullanılmaya başlayan kırmızı renkle beraber, çinilerde lâle motifi görülmeye başlanmıştır ve yaygın olarak

kullanılmıştır. Bursa Şehzade Mustafa Türbesinde, Rüstem Paşa Camii, Ramazan Efendi Camii, Kula Kurşunlu Camii vb. yapılarda lâle motifi örnekleri taşıyan çiniler bulunmaktadır.

Seramikte de lâle, sümbül, karanfil ve gül motif olarak kullanılmıştır. Lâle motif olarak kumaşlarda da karşımıza çıkmaktadır. II. Süleyman'ın, Yavuz Sultan Selim, III. Murat'ın yalnızca lâle motifi kullanılmış kaftanları vardır. Aynı zamanda lâle motifi sultanların ayakkabılarında ve çizmelerinde de bulunmaktaydı.

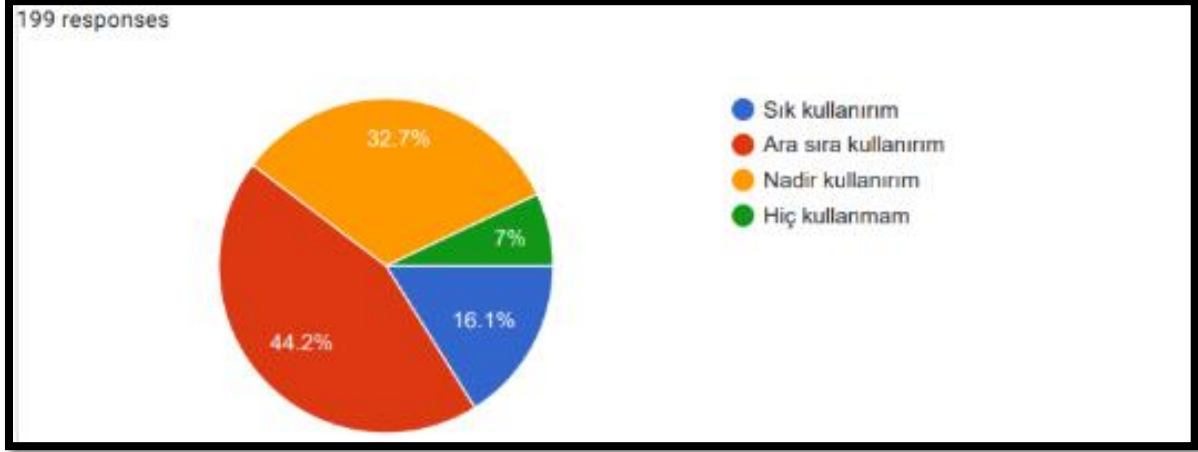
KAYNAKÇA

- Büyükyazıcı, M. & Eryılmaz, B.(2023). 17. ve 18. Yüzyıl osmanlı kitap süsleme sanatında dört çiçek: lale, gül, karanfil ve sümbül örneği. *International Social Sciences Studies Journal*,(e-ISSN:2587-1587) Vol:9,Issue:110; pp:6463-6486. DOI:<http://dx.doi.org/10.29228/sss.69047>
- Diler, A., & Gallice, M. A. (2018). Kilimin sembolleri. Alfa Yayınları.
- Erbek, G. (1995a). *Anatolian Kilims I*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı.
- Erbek, G. (1995b). *Anatolian Kilims II*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı.
- Erdoğan, S. (2023). Türkçedeki “su” ve suyun terim olarak örme, dokuma ve işleme sanatlarına yansması. *Disiplinler Arası Dil Araştırmaları*, 7(7), 39-59.
- Eroğlu, M. A. (2023). Anadolu kilimlerindeki bukağı motifinin kızilderili (navajo) kilimlerindeki biçimsel benzerlikleri. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (10), 856-869.
- Evrim Ağacı. (t.y.). *Anadolu’da Kullanılan Türk Halı-Kilim Motifleri*. <https://evrimagaci.org/blog/anadoluda-kullanilan-turk-hali-kilim-motifleri-18598>
- <https://egitim.tarimorman.gov.tr/elazig/Sayfalar/Detay.aspx?Liste=Slogan&OgeId=9>
- Kuş, Ö., Duran, N. ve R. *Türk kültüründe nar motifi ve tekstil uygulamalarından örnekler*. *ulakbilge*. 68(2022 Ocak): s. 21–33. doi: 10.7816/ulakbilge-09-68-03
- Mirat Haber. (t.y.). *Türk ve İslam Sanatında Su Yolu Motifi*. <https://www.mirathaber.com/turk-ve-islam-sanatinda-su-yolu-motifi/>
- Odabaşı, E. (2023). *Türklerde Bereket Sembolü Olarak Kullanılan Nar Motifi ve İşlemede Kullanılması*. *International Social Sciences Studies Journal*, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9,Issue:107; pp:4821-4825. DOI:<http://dx.doi.org/10.29228/sss.67292>
- Öney, G. ve Çobanlı, Z. (2007). *Anadolu’da türk devri çini ve seramik sanatı*. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayını.
- Yılmaz, A. (2012). *Türk Şamanizminde Sembolizm ve İnsanın Doğa ile İlişkisi*. İstanbul: Bilge Akademi Yayınları.
-

“DİLDEN MOTİFE TÜRK DÜNYASINDA BİRLİK VE KÖPRÜLERİ” ADLI ERASMUS+ (KA154) PROJESİNİN SAHA ÇALIŞMALARI ANALİZİ

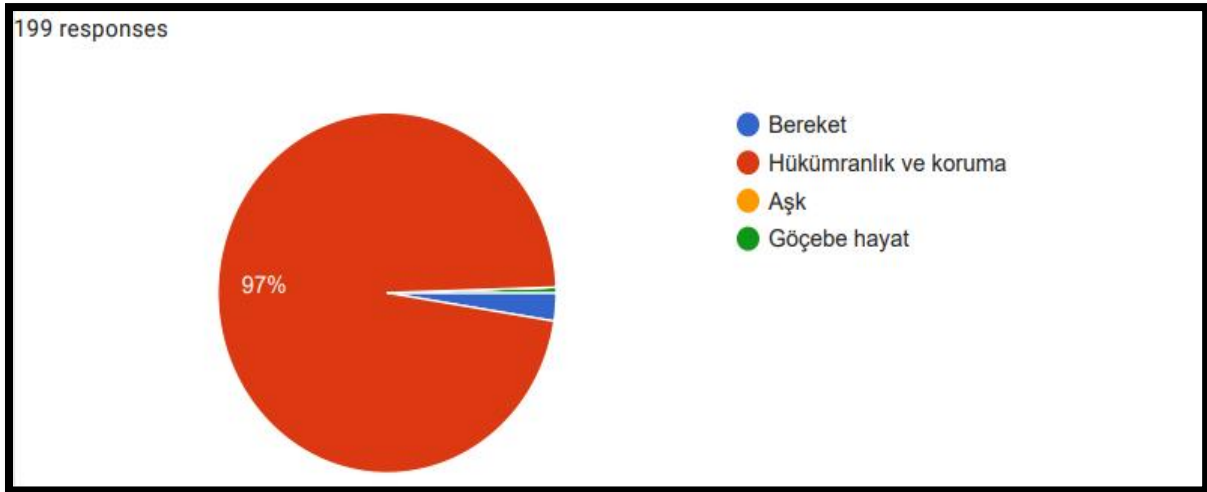
Türk Dil Kurumu tarafından koordine edilen “Dilden Motife Türk Dünyasında Birlik ve Köprüleri” adlı Erasmus+ projesi kapsamında Ankara, Tokat ve Mersin illerinde 2025-2026 yılları arasında yapılan saha çalışmalarında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Grafik 1: Geleneksel motifleri günlük hayatta (giyim, dekorasyon, aksesuar vs.) kullanır mısınız?

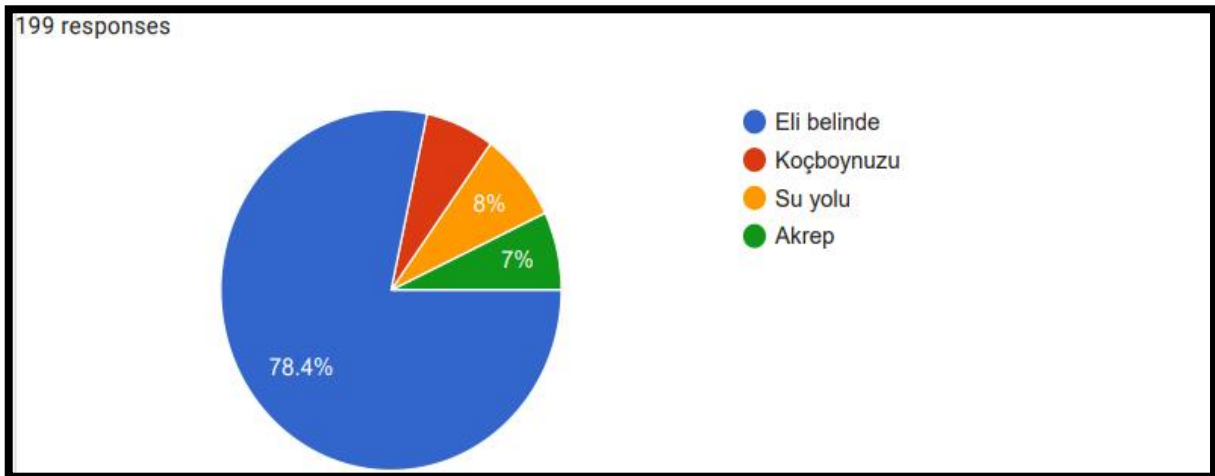
Grafik 1’deki veriler, bireylerin kültürel sembolleri modern yaşamlarına ne ölçüde dahil ettiklerini ortaya koymaktadır. Katılımcıların cevapları incelendiğinde geleneksel motifleri giyimden dekorasyona kadar geniş bir yelpazede “Ara sıra” kullandığını belirtenlerin %44,2 ile en büyük grubu oluşturduğu görülmektedir. Bu çoğunluğu, motifleri “Nadir” kullandığını ifade eden %32,7’lik kesim takip etmektedir. Katılımcıların yalnızca %16,1’i bu kültürel öğeleri “Sık” kullandığını beyan ederken, motifleri günlük hayatına hiçbir şekilde dahil etmeyenlerin oranı %7 ile sınırlı kalmıştır. Bu tablo toplumun %90’ından fazlasının geleneksel motiflerle bir şekilde etkileşim kurduğunu ancak bu kullanımın süreklilik arz eden bir alışkanlıktan ziyade dönemsel veya kısıtlı bir tercih düzeyinde kaldığını göstermektedir. Projenin kültürel mirasın canlandırılması hedefi doğrultusunda, özellikle “ara sıra” ve “nadir” cevaplarını veren toplam %76,9’luk kitle, geleneksel motiflerin günlük kullanım yaygınlığını artırmaya yönelik çalışmalar için kilit bir potansiyel barındırmaktadır.

Grafik 2: “Çift başlı kartal” motifi geleneksel olarak neyi temsil eder?

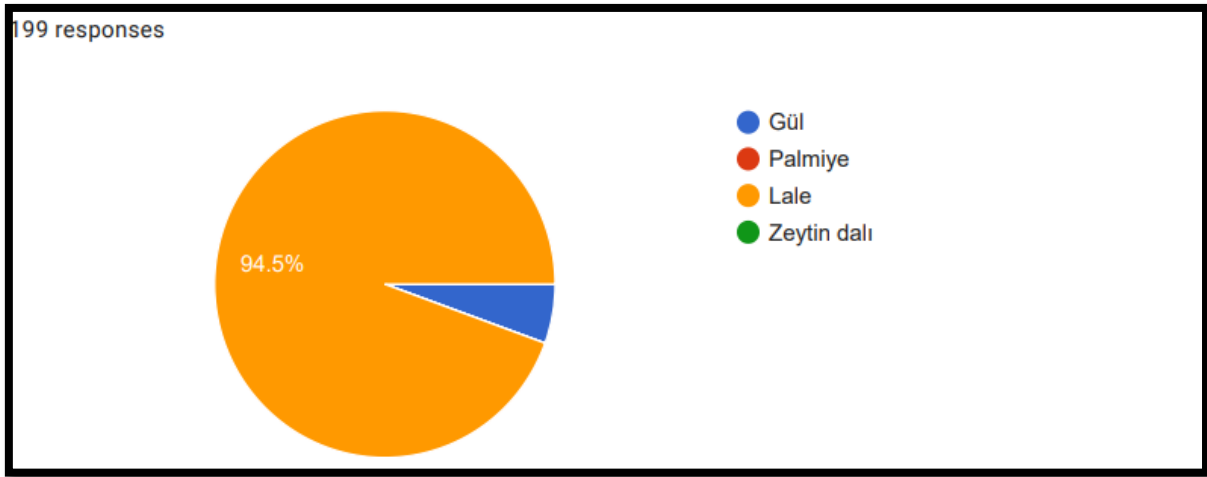
Grafik 2’deki veriler, “Dilden Motife Türk Dünyasında Birlik ve Kültür Köprüleri” projesine katılanların Türk kültürünün en temel simgelerinden biri olan “Çift Başlı Kartal” motifi hakkında son derece yüksek bir farkındalığa sahip olduğunu göstermektedir. Toplam 199 yanıtın değerlendirildiği ankette, katılımcıların büyük bir çoğunluğu (%97) bu motifin geleneksel olarak “Hükümranlık ve koruma”yı temsil ettiğini belirterek doğru cevabı vermiştir. Geriye kalan küçük dilimlerde ise katılımcıların bir kısmı motifi “Bereket” veya “Göçebe hayat” ile ilişkilendirirken “Aşk” seçeneği neredeyse hiç tercih edilmemiştir. Bu sonuçlar, projenin üzerinde durduğu kültürel miras öğelerinin ve anlamlarının hedef kitle tarafından doğru bir şekilde özümseildiğini ve toplumsal hafızada güçlü bir yer tuttuğunu ortaya koymaktadır.

Grafik 3: Aşağıdaki motiflerden hangisi “aileyi ve birliği” simgeler?

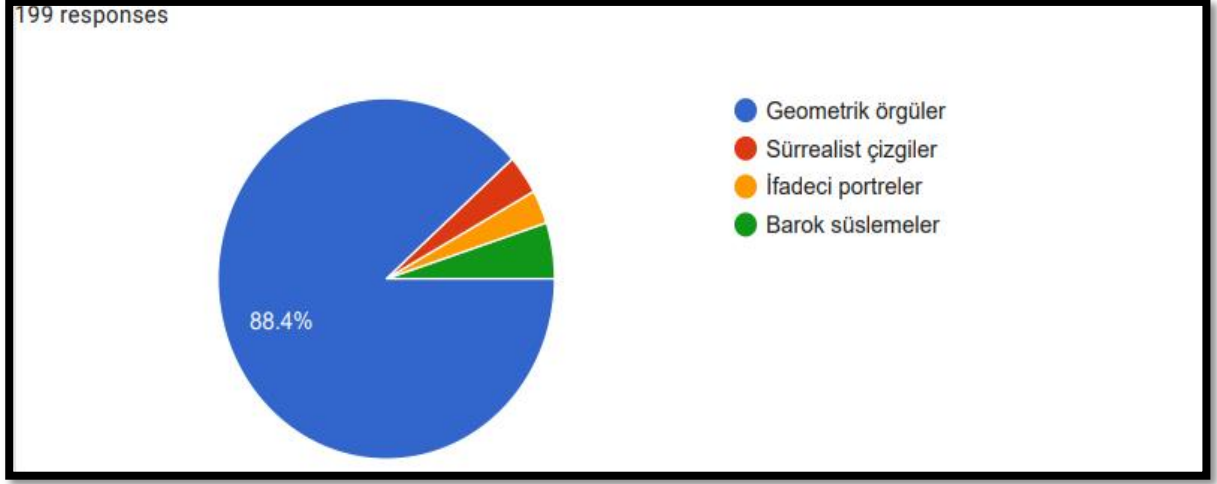
Grafik 3'teki veriler, katılımcıların Türk el sanatlarındaki sembolik dile dair farkındalıklarını yansıtmaktadır. Katılımcıların %78,4 gibi büyük bir çoğunluğu Anadolu dokuma kültüründe dişiliği, bereketi ve aile bütünlüğünü temsil eden “Eli belinde” motifini “aileyi ve birliği” simgeleyen seçenek olarak doğru işaretlemiştir. Yanıtların geri kalan kısmında ise katılımcıların %8'i “Su yolu”, %7'si ise “Akrep” motifini tercih etmiştir. Bu dağılım, katılımcıların dörtte üçünden fazlasının temel kültürel motiflerin taşıdığı anlamlara hâkim olduğunu ve bu sembollerin toplumsal bellekteki karşılığının güncelliğini koruduğunu ortaya koymaktadır.

Grafik 4: Osmanlı döneminde çini sanatında en çok kullanılan motiflerden biri hangisidir?

Grafik 4'teki veriler incelendiğinde, katılımcıların Osmanlı sanatının estetik sembolleri hakkında son derece net bir bilgi birikimine sahip olduğu görülmektedir. Toplam 199 yanıtın değerlendirildiği bu çalışmada, katılımcıların %94,5 gibi büyük bir çoğunluğu Osmanlı çini sanatının vazgeçilmez unsuru olan “Lale” motifini doğru bir şekilde işaretlemiştir. Geriye kalan küçük dilimlerde ise katılımcıların çok az bir kısmı “Gül” seçeneğine yönelirken “Palmiye” ve “Zeytin dalı” seçenekleri neredeyse hiç tercih edilmemiştir. Bu sonuçlar, lale motifinin Türk kültürü ve kimliğinin ayrılmaz bir parçası olarak toplumsal hafızada ne kadar güçlü ve doğru bir şekilde yer bulduğunu somut olarak kanıtlamaktadır. “Dilden Motife” projesinin amaçları doğrultusunda bu yüksek bilinirlik oranı, kültürel köprülerin inşasında ortak sembollerin ne denli birleştirici bir rol oynadığını desteklemektedir.

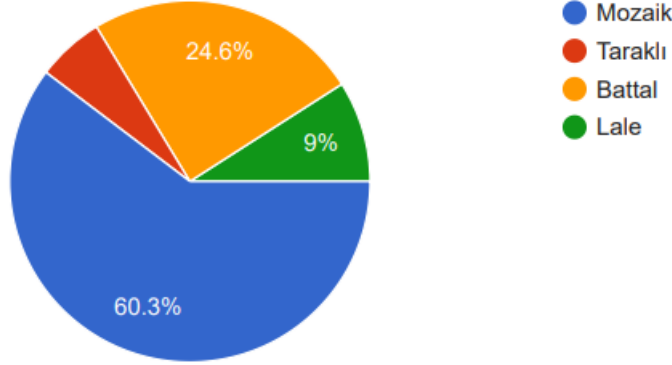
Grafik 5: Aşağıdaki motiflerden hangisi Selçuklu dönemi mimarisinde sıkça görülür?

Grafik 5'teki veriler, katılımcıların Selçuklu dönemi mimari estetiğine dair temel bilgi düzeylerini yansıtmaktadır. Ankete katılan 199 kişinin verdiği yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların %88,4 gibi oldukça yüksek bir oranla Selçuklu mimarisinin karakteristik özelliği olan “Geometrik örgüler” cevabını tercih ettiği görülmektedir. Geriye kalan küçük paylarda ise katılımcılar “Sürrealist çizgiler”, “İfadeci portreler” ve “Barok süslemeler” gibi Selçuklu sanat anlayışıyla doğrudan örtüşmeyen seçeneklere yönelmiştir. Bu tablo, Selçuklu dönemi yapılarındaki taş ve tuğla işçiliğinin en belirgin unsuru olan geometrik düzenlemelerin katılımcılar tarafından doğru bir şekilde kodlandığını kanıtlamaktadır. Projenin Türk dünyasındaki kültürel köprüleri canlandırma hedefi doğrultusunda, Selçuklu mirasına dair bu yüksek farkındalık oranı, tarihi süreklilik bilincinin hedef kitle nezdinde sağlam bir temele oturduğunu göstermektedir.

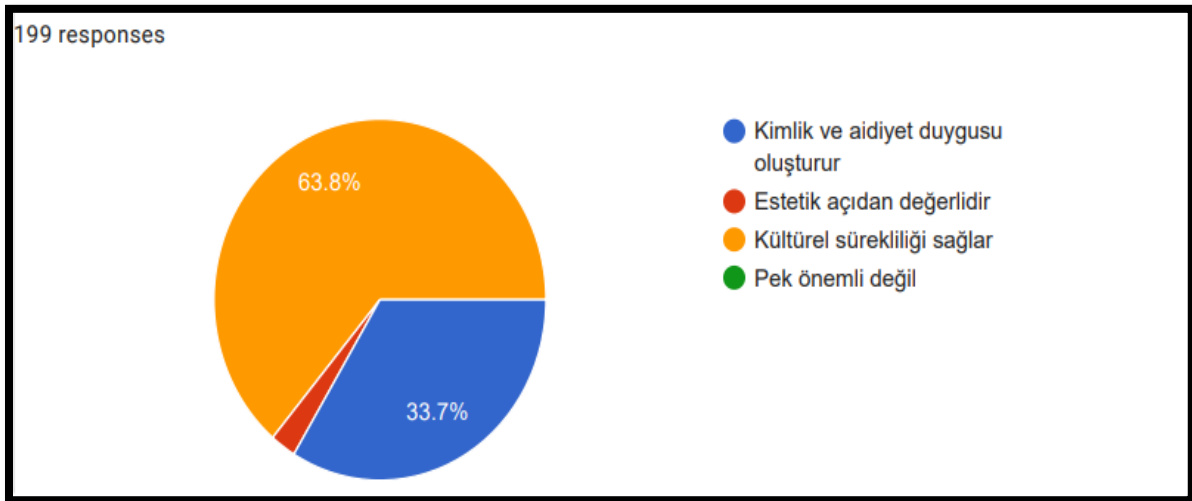
Grafik 6: Aşağıdakilerden hangisi ebru sanatında kullanılan desen türlerinden biri değildir?

199 responses

Tablo 6'daki veriler, katılımcılarının geleneksel ebru sanatı terimleri hakkındaki farkındalığına yönelik bilgi vermektedir. Toplam 199 yanıtın yer aldığı grafikte, katılımcıların %60,3'ü ebru sanatında bir desen türü olmayan "Mozaik" seçeneğini doğru bir şekilde işaretlemiştir. Ebru sanatının temel tekniklerinden olan "Battal" seçeneği %24,6 oranında bir kitle tarafından işaretlenirken "Lale" ve "Taraklı" seçenekleri daha düşük oranlarda kalmıştır. Bu tablo, katılımcıların yarısından fazlasının geleneksel ebru terminolojisi ile yabancı kavramları ayırt edebildiğini göstermektedir. Ancak, %24,6'lık bir kesimin "Battal" ebru gibi çok temel bir tekniği "desen türü değil" şeklinde kodlaması, bu kadim sanatın teknik detaylarına dair bilincin pekiştirilmesi için projenin eğitim ayağının önemini bir kez daha vurgulamaktadır.

Grafik 7: Bu motif ve desenlerin geleceğe aktarılması sizce neden önemlidir?

Grafik 7'deki veriler, katılımcılarının kültürel mirasın korunmasına yönelik temel motivasyonlarını ve bakış açılarını yansıtmaktadır. Toplam 199 yanıtın değerlendirildiği bu grafikte, katılımcıların %63,8 gibi büyük bir çoğunluğu, bu motiflerin geleceğe aktarılmasının en önemli nedenini “Kültürel sürekliliği sağlar” şeklinde ifade etmiştir. Bu çoğunluğu, %33,7 oranla motiflerin “Kimlik ve aidiyet duygusu oluşturur” işlevine vurgu yapan katılımcılar takip etmektedir. Öte yandan bu değerlerin sadece “Estetik açıdan değerli” olduğunu düşünenlerin oranı oldukça düşük kalırken, “Pek önemli değil” seçeneği ise neredeyse hiç tercih edilmemiştir. Bu sonuçlar katılımcıların büyük bir kısmının kültürel motifleri medeniyetin tarihsel devamlılığını sağlayan ve toplumsal kimliği inşa eden unsurlar olarak gördüğünü göstermektedir. Projenin Türk dünyası arasında kültürel köprüler kurma hedefiyle tam bir uyum gösteren bu tablo, geleneksel desenlerin korunması ve genç kuşaklara aktarılması yönündeki toplumsal bilincin ve desteğin ne kadar güçlü olduğunu vurgulamaktadır.

“DILDEN MOTİFE: TÜRK DÜNYASINDA BİRLİK VE KÜLTÜR KÖPRÜLERİ” PROJESİ KAPANIŞ ÇALIŞTAYI KATILIMCI ÖNERİLERİ

Bu rapor Türk dünyasının ortak dil, estetik, değer ve kültürel motiflerini genç kuşaklara aktarmak amacıyla yürütülen “Dilden Motife: Türk Dünyasında Birlik ve Kültür Köprüleri” projesinin kapanış çalıştayında katılımcı önerileri doğrultusunda hazırlanmıştır. Proje katılımcılarının gözlemleri, saha deneyimleri ve çalıştay çıktılarında hareketle; kurumlara, öğretmenlere ve öğrencilere yönelik sürdürülebilir, uygulanabilir öneriler sunulmuştur.

1. Kurumlara Yönelik Öneriler

Kültürel köprülerin kalıcı olması ve bürokratik engelleri aşması için karar verici kurumsal yapıların (Milli Eğitim Bakanlıkları, Türk Devletleri Teşkilatı, Yunus Emre Enstitüsü, TDK gibi) stratejik adımlar atması gerekmektedir.

Ortak Dijital Motif Külliyyatı ve Müze Ağları: Türk dünyasındaki halı, kilim, mimari ve el sanatlarında yer alan ortak motiflerin dijital ortama aktarılarak açık erişimli bir veri tabanı (Kültür Atlası) oluşturulmalıdır. Kurumlar, okullarda sanal müze turlarını yaygınlaştırmalıdır.

Eğitim Müfredatlarının Güncellenmesi: Ders kitaplarında Türk dünyasının ortak motiflerine, edebi metinlerine, söz varlığına, çocuk oyunlarına ve değerler eğitimine ayrılan pay artırılmalıdır.

2. Öğretmenlere Yönelik Öneriler

Motif Hikâyeleri Üzerine Ders Etkinlikleri Yapılmalıdır.

Öğretmenler, Türk dünyasında kullanılan motiflerin anlamlarını öğrencilerle birlikte araştırmalı; her motifin temsil ettiği değerler üzerine sınıf içi tartışmalar düzenlemelidir. Örneğin bereket, koruyuculuk, birlik veya özgürlük gibi kavramların motiflerle ilişkisi ele alınmalıdır.

Disiplinler Arası Uygulamalar Yaygınlaştırılmalıdır.

Katılımcılar, motif çalışmalarının görsel sanatlar dersleriyle sınırlı kalmaması gerektiğini vurgulamıştır. Tarih, edebiyat ve müzik derslerinde işlenen destanlar veya halk anlatıları; motif tasarımı, desen oluşturma ve geleneksel el sanatları çalışmalarısıyla ilişkilendirilmelidir.

Yaratıcı Yazarlık ve Hikâye Atölyeleri: Öğrencilere Türk dünyasının ortak kahramanları, mitolojik unsurları (Asena, Umay Ana, Tulpar vb.) veya somut kültürel mirasları üzerinden modern kısa öyküler yazdırma etkinlikleri düzenlenmelidir. Bu sayede kültürel hafıza canlı tutulmalıdır.

Uygulamalı Atölye Çalışmaları Düzenlenmelidir.

Öğrencilerin motifleri üretmesi gerektiği belirtilmiştir. Keçe, baskı, seramik, ahşap boyama veya dijital tasarım atölyeleriyle öğrencilerin kendi motif yorumlarını geliştirmesi desteklenmelidir.

Yerel Kültür Taşıyıcılarıyla Buluşmalar Sağlanmalıdır.

Katılımcılar, geleneksel sanat ustalarının okullarda öğrencilerle buluşturulmasını önermiştir. Böylece öğrenciler yaşayan kültürel hafızayla doğrudan temas kurabilecektir.

Motif Günlükleri ve Görsel Hafıza Çalışmaları Yapılmalıdır.

Öğrencilerden günlük yaşamda karşılaştıkları motifleri fotoğraflamaları, çizimlerini yapmaları ve anlamlarını araştırmaları istenmelidir. Bu çalışmalar okul içinde küçük sergilere dönüştürülebilir.

Kültürel Hafıza Defterleri Hazırlanmalıdır.

Öğrenciler aile büyüklerinden öğrendikleri motifleri, eski kilim desenlerini, işlemleri ve ev eşyalarındaki sembolleri derleyerek kişisel kültür albümleri oluşturmalıdır.

3. Öğrencilere Yönelik Öneriler

Projenin nihai hedef kitlesi ve geleceğin kültür taşıyıcıları olan gençlerin aktif birer içerik üreticisi olarak katılması şarttır.

Dijital Kültür Elçiliği ve İçerik Üretimi: Öğrenciler sosyal medya platformlarında kısa motif tanıtımları, geleneksel desen çizimleri ve kültürel anlatılar paylaşmalıdır. “Bir Motif Bir Hikâye” temalı kısa videolarla akranlar arasında kültürel farkındalık artırılabilir.

Motif Tasarım Yarışmaları Düzenlenmelidir:

Gençlerin geleneksel motifleri çağdaş yorumlarla yeniden üretmesi teşvik edilmelidir. Katılımcılar özellikle dijital çizim, moda tasarımı ve grafik tasarım alanlarında motif kullanımının yaygınlaştırılmasını önermiştir.

Akran Öğrenimi ve Çevrim İçi Kulüpler: Farklı Türk cumhuriyetlerindeki gençlerle çevrim içi platformlarda bir araya gelerek “Türk Dünyası Genç Edebiyat / Sinema Kulüpleri” kurulmalı, her ay ortak bir eser okunup veya izlenip tartışılmalıdır.

Kültürel Aile Tarihi ve Sözlü Tarih Çalışmaları: Öğrenciler kendi aile büyüklerinden başlayarak hafızalarında kalan eski kelimeleri, ninnileri, geleneksel adetleri ve varsa eski ev eşyalarındaki motifleri derleyerek küçük okul sergileri veya dijital panolar hazırlamalıdır.

PROJE FAALİYETLERİMİZ

ANKARA GENÇLİK ÇALIŞTAYI

Proje faaliyetlerinin ilki Ankara Gazi Üniversitesinde 14-16 Temmuz 2025 tarihleri arasında Ankara, Mersin ve Tokat illerinden gelen 33 katılımcı ile gerçekleştirildi. Avrupa Birliği ve Türkiye Ulusal Ajansı tarafından desteklenen proje kapsamında gençler; dil, kültür ve ortak motifler aracılığıyla Türk dünyasında birlik fikrini keşfetti. Projede, TDK Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Harun Şahin ve Gazi Üniversitesi'nden Doktora öğrencisi Eda Saygın ve Doktora öğrencisi Zeynep Domezetova Tokat Valiliğinden Sema Cebeci, Mersin valiliğinden Suzan Bolat Küpeli sunumlarıyla tarihsel perspektifler ve kültürel hafıza üzerine derinlikli tartışmalar yapıldı. Katılımcı gençler, ortak mirasın izini sürerken, kültürel iş birliği ve iletişim alanında kalıcı bağlar kurma fırsatı buldu.

https://www.instagram.com/p/DMF5au2IUNI/?img_index=1

ANKARA GENÇLİK KATILIMI

“Dilden Motife: Türk Dünyasında Birlik ve Kültür Köprüleri” projesinin ikinci çalıştayını, 4–5 Ekim 2025 tarihlerinde Ankara Gölbaşı Oyaca Anadolu Lisesinde gerçekleştirildi. Türk Dil Kurumu koordinatörlüğünde; Gazi Üniversitesi ortaklığında düzenlenen etkinlikte, gençlerin Türk Dünyasına ait ortak kültürel mirası dil, motif ve tarih bağlamında yeniden değerlendirmelerine imkân tanındı. Program; kültürel aktarım atölyeleri, akademik sunumlar ve grup temelli etkinliklerle, Türk dünyasında gençler arasında kültürel bilinç, katılımcılık ve karşılıklı anlayışı pekiştirmeyi amaçladı.

TOKAT GENÇLİK ÇALIŞTAYI:

“Dilden Motife: Türk Dünyasında Birlik ve Kültür Köprüleri” projesi, 20–23 Kasım 2025’te Tokat Valiliğinin ev sahipliğinde "Dilden Motife" adlı Erasmus+ projesinin tanıtım ve çoğaltıcı etkinlikler Osman Paşa Konağında Tokat Tarım Lisesi, Gazi Üniversitesi, Türk Dil Kurumu ve Mersin Valiliği katılımcılarının destekleri ile gerçekleştirildi. Etkinliklere Dr. Senai DEMİRCİ ve Tokat İl Özel İdaresinden Selma Cebeci de katıldı. Çalıştayda ortak kültürel miras dil, motif ve tarih bağlamında yeniden değerlendirildi. Etkinliklerde öğretmen Mahmut TEMİZ, akademisyen Mehtap SOLMAZ ve Tokat vali yardımcısı Tekin ERDEMİR’de gençlere Türk kültür dünyası ile ilgili bilgiler aktardılar.

TOKAT GENÇLİK KATILIMI ETKİNLİKLERİ:

“Dilden Motife: Türk Dünyasında Birlik ve Kültür Köprüleri” projesinin gençlik katılımı etkinlikleri Tokat Valiliği ev sahipliğinde, 24-25 Kasım 2025’te Tokat Osman Paşa Konağı’nda gerçekleştirildi. Ortak kültürel miras dil, motif ve tarih bağlamında yeniden değerlendirildi. Etkinlikler, Gaziosmanpaşa Üniversitesi ve Tokat’taki farklı türdeki liselerin öğrencilerinin katılımı gerçekleştirildi. Etkinliklerde öğretmen Mahmut TEMİZ, akademisyen Mehtap SOLMAZ ve Tokat vali yardımcısı Tekin ERDEMİR’de gençlere Türk kültür dünyası ile ilgili bilgiler aktardılar.

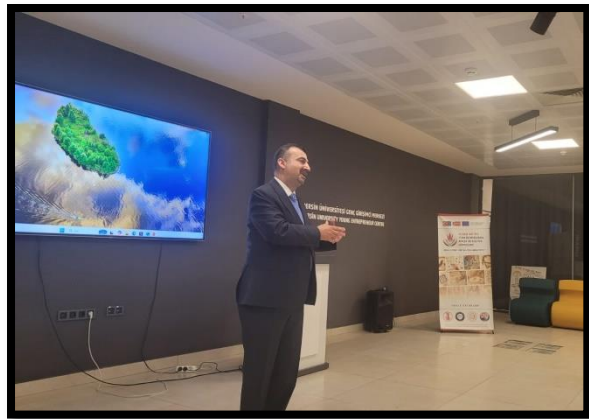
MERSİN GENÇLİK ÇALIŞTAYI:

Mersin Valiliği ev sahipliğinde Mersin Üniversitesi Gençlik Merkezinde 24-26 Ocak 2026 tarihleri arasında Mersin Valiliği, Gazi Üniversitesi, Tokat Valiliği ve Türk Dil Kurumundan katılan gençler ve karar alıcılar eşliğinde etkinlikler gerçekleştirildi. Türk Dil Kurumu Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Harun Şahin, Mersin Valiliği proje koordinatörü Nalan Sarıkabak, Tokat Valiliği temsilcisi Mahmut Temiz ve Gazi Üniversitesi temsilcisi Melisa Saygın proje hakkında konuşmalar yaptılar. Eğitimci Büşra Kocabaş eşliğinde genç katılımcılar etkinlikler gerçekleştirdiler. Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Harun Şahin katılımcı gençlere Türk Dil Kurumu ve projeleri hakkında bilgi verdi. Genç katılımcılar çeşitli etkinlikler aracılığıyla motif projesinde çaba sarf ettiler.

MERSİN GENÇLİK KATILIMI ETKİNLİKLERİ:

Mersin Valiliği ev sahipliğinde Mersin Üniversitesi Gençlik Merkezinde 27-28 Ocak 2026 tarihleri arasında Mersinli katılımcı gençler ve karar alıcılar eşliğinde etkinlikler gerçekleştirildi. Mersin Valiliği proje biriminden Elçin Binici proje hakkında genç katılımcıları bilgilendirdi. Etkinlikler kapsamında Türk dünyasındaki motifler ve Erasmus+ programları hakkında sunumlar yapıldı.

KARA ZİRVE GENÇLİK ÇALIŞTAYI:

Projenin zirve gençlik çalıştayı 18-20 Nisan 2026 tarihlerinde Türk Dil Kurumu ev sahipliğinde Gazi Üniversitesi katılımı ile yapıldı. Dilden Motife projesi final gençlik çalıştayı ulusal politika belgesi oluşturma çalışmaları ve motif sunumları ile tamamlandı. Türk Dil Kurumu koordinatörlüğünde; Gazi Üniversitesi, Mersin Valiliği ve Tokat Valiliği ortaklığında düzenlenen etkinliklerde buz kırıcı oyunlar oynandı, kurum tanıtımları yapıldı. “Amblemlerde Yaşayan Türk Motifleri” konulu sunumuyla Deniz BAKIR, "Türk Süsleme Sanatının Ortak Motifi Nevruz Çiçeği" başlıklı sunumuyla Esra AYDIN genç katılımcılara paylaşımlarda bulundu. Etkinliklerde gençlerin Türk dünyasına ait ortak kültürel mirası dil, motif ve tarih bağlamında yeniden değerlendirmelerine imkân tanındı.

https://www.instagram.com/p/DXR5d1xiKLLK/?img_index=1

https://www.instagram.com/p/DXR5d1xiKlK/?img_index=1

ANKARA ZİRVE GENÇLİK KATILIMI ETKİNLİKLERİ:

Dilden Motife projesi final gençlik katılımı etkinlikleri 21-22 Nisan 2026 tarihlerinde Bahçeşehir Lisesi Dr. Burhan Kara Kampüsünde Türk Dil Kurumu ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Program; kültürel aktarım atölyeleri, akademik sunumlar ve grup temelli etkinliklerle, Türk dünyasında gençler arasında kültürel bilinç, katılımçılık ve karşılıklı anlayışı pekiştirmeyi amaçladı. Etkinliklerde Doktora öğrencisi Eda SAYGIN, “Türk Kültürüne Ait Motif ve Desenler” başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. Kampüs Müdürü Ayşe Demir, lise müdürü Sevcan Çavdar, lise müdür yardımcısı Özgen Bilgin Türk motifleri ve Erasmus+ programları hakkında katılımcılara bilgilendirmeler yaptılar. Sunumların ardından düzenlenen motif çizim atölyesinde katılımcılarla desen üzerine çalışmalar yapıldı. Gün boyu süren buz kırıcı oyunlar, bilgi yarışması ve sokak etkinlikleriyle gençlerin ortak kültürel mirası farklı açılardan deneyimlemeleri sağlandı. Projenin son etkinliğinde yapılan motif konulu hikâye yarışmasında derece yapan öğrencilere TDK’de düzenlenen tören ile ödülleri takdim edildi. Ödül alan öğrencilere ve okul idarecilerine TDK hakkında bilgiler verildi.

https://www.instagram.com/p/DXkVMZkDn5C/?img_index=1

Bu kitap Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen "dilden motife" konulu gençlik katılımı projesi etkinliklerindeki katılımcılar tarafından üretilmiş olup, kitapta yer alan içeriklerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz.

**DİLDEN MOTİFE TÜRK DÜNYASINDA
BİRLİK VE KÜLTÜR KÖPRÜLERİ**

2024-3-TR01-KA154-YOU-000279737

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir